

VÁCDUKAI ÉRTÉKKERESŐ

II. évf. 5. szám Évközi 4. vasárnap

2013. február 3.

XII. Pius pápa és a holokauszt

Hitünkkel, Egyházunkkal, vallásunkkal kapcsolatos téveszmék, pletykák közül most a XII. Pius pápával és a holokauszttal kapcsolatos megalapozatlan állításokat vesszük szemügyre.

Az egykori kommunista hírszerző szolgálatok legmagasabb rangú Nyugatra menekült tagja, Ion Mihai Pacepa, aki 1978ig a román titkosrendőrséget vezette, a tekintélyes amerikai „National Review” című folyóiratban közzétett cikkében a KGB-t teszi felelőssé amiatt, hogy sokan nácibarátnak és a zsidók tömeges pusztítása iránt közömbösnek hiszik XII. Piusz pápát. Pacepa szerint a szovjet titkosszolgálat egy fiatal német drámaírórt használt fel arra, hogy elhintse a néhai katolikus egyházfő körüli vádak időközben alaposan szárba szökkenett magjait. A cikkíró maga is fontos szerepet játszott a KGB ördögi tervének kivitelezésében és első kézből származó értesüléseivel még inkább hitelessé teszi állításait. A kommunizmusnak a katolikus egyház elleni harcában fontos céltábla volt XII. Piusz pápa, aki a második világháború után ismételen elítélte a Kelet-Európában folyó vallás ellenes hajsztát.

Két évvel a Szentatya 1958-ban bekövetkezett halála után a KGB kidolgozta a „12 szék” fedőnévvel ellátott akciót, amelynek kegyetlenül találóan a "Halottak nem védhetik meg magukat" mottót adta. A szovjet tervnek az volt a célja, hogy antiszemitanak állítsák be a pápát és igazolják, hogy ő is a holokauszt elindítására bátorította Hitlert.

A KGB vezetői céljaik megvalósításánál nagy fontosságot szenteltek a hitelesség látszatának, ezért olyan dokumentumokat akartak a világ elé tárni, amelyek egyértelműen bizonyítják, hogy a katolikus egyház feje semmit sem tett az európai zsidóság kiirtásának megakadályozására. A terv kivitelezéséhez Moszkvából felkérték Pacepát, hogy Románia különutas politikájának felhasználásával mozdítsa elő az ügy sikerét. A román titkosszolgálat akkor még csak magas rangú tisztje Genfben utazott és találkozott Agostino Casaroli bíborossal, a Szentszék keleteurópai szakértőjével, akit tájékoztatott arról, hogy a bukaresti kormány szívesen helyreállítaná a diplomáciai kapcsolatot a Vatikánnal. Köztudott, hogy egyetlen kommunista ország sem tartott fenn diplomáciai kapcsolatot a Szentszékkel, ezért az egyház keleti politikájának irányítója nem talált semmi kivetni valót abban, hogy Pacepa hozzáférést kért a vatikáni levéltár iratanyagaihoz, mert ezekre – úgymond – a kapcsolatfelvételt előkészítő tárgyalásokon szükség lesz.

Az engedély megadását követő két éven át három katolikus papnak álcázott ügynök tömegesen hordta ki a XII. Piusz pápával kapcsolatos iratokat és juttatta el ezek fénymásolatát a szovjet titkosszolgálat moszkvai központjába. A gigászi akció azonban dugába dőlt, mert semmiféle terhelő adatot nem tudtak kimutatni ezekből a dokumentumokból. Noha a KGB még jó darabig egyre mohóbban követelt újabb iratokat a vatikáni levéltárban kutató, reverendába bújtatott román ügynököktől, az eredeti célt csak más eszközzel érte el.

1963 tavaszán Bukarestben utazott a szovjet titkosszolgálat egyik vezetője és közölte Pacepával, hogy nincs többé szükség a román segítségre, mert kapcsolatba léptek egy

kezdő nyugatnémet drámaíróval, Rolf Hochhuthal, és segítséget nyújtottak neki első darabja, "A Helytartó" megírásában. Az ehhez szükséges dokumentumokat a KGB központja bocsátotta Hochhuth rendelkezésére a román ügynökök által kicsempésztett halmazból.

"A Helytartó" 1963ban történt nyugatberlini ősbemutatója a nyugatnémet színháztörténetben addig ismeretlen méretű botrányt váltott ki, annál is inkább, mert a szerző fiktív történetét hitelesnek tűnő dokumentumokkal látta el. Ezzel elindította a máig is tartó vitát a pápának a zsidóüldözés idején tanúsított magatartásáról.

2002ben a világhírű görögfrancia filmrendező, Constantin Costa Gavras is feldolgozta a témát "Amen" című darabjában.

Mint Pacepa a "National Review" hasábjain írja, a KGB mesterkedése sikeresnek bizonyul, mert még azok is antiszemitanak tartják XII. Piusz pápát, akik sohasem hallottak Hochhuth drámájáról. Pedig már röviddel a darab ősbemutatója után, Pinchas Lapide zsidó teológus, aki akkoriban Izrael milánói főkonzulja volt, egy, a néhai pápának szóló köszönetnyilvánításában hangsúlyozta, hogy legalább 700 ezer zsidó köszönheti életben maradását az egyházfő közbe-lépésének.

Kevin Madigan amerikai történész Lapide számadatát túlzónak nyilvánította, rámutatva arra, hogy a főkonzul ilyen módon is siettetni kívánta, hogy a Szentszék részesítse diplomáciai elismerésben Izraelt, de egyetlen szóval sem cáfolta a pápának a zsidók minél nagyobb számban történő megmentésére tett erőfeszítéseit.

Pacepa cikkének megjelenése után riporterek felkeresték baseli otthonában Rolf Hochhuthot, aki tagadta, hogy a KGB-nek bármilyen szerepe lett volna az időközben elhíresült dráma megszületésében. A szerző hangoztatta, hogy a darabot saját ötlete alapján, hiteles dokumentumok felhasználásával alkotta, és azért állította be negatív hősként XII. Piuszt, mert rendszeresen kapott értesítéseket a gázkamrákról, de nyíltan nem emelt szót a mészárlás ellen.

Hochhuth állításának cáfolatát, illetve az egyházfőnek az európai zsidóság elpusztításának megakadályozására tett lépéseit csak azután lehet dokumentumokkal cáfolni, ha megnyitják a kutatók előtt a vatikáni levéltárnak a XII. Piusz idejére vonatkozó irattárát.

Vincze András

H I R D E T É S E K

† Kérjük azon jegyespárok jelentkezését, akik ebben az évben kívánnak házasságot kötni, hogy jelentkezzenek a Vác-Alsóvárosi Plébánián.

† Szeretettel várják az Észak-Duna menti régió fiataljait a soron következő találkozóra a Dunakeszi Szent Mihály Plébániára 2013. február 9-én délelőtt 9 órára. Részletes program a hirdetőtáblán olvasható.

† Február 9-én 9 órától ismét zöldségvásár lesz a püspökségen.

2013.02.04 H 16:15 Szentmise

2013.02.08. P 16:15 Szentmise

2013.02.09. Szo 16:30 Előesti Szentmise

2013.02.10. V 09:00 Évközi 5. vasárnap Szentmise

Hivatali ügyintézés: Vác- Alsóvárosi Plébánia 2600 Vác Konstantin tér 11.

tel: (27) 814 184 web: <http://vac-alsovaros.hu> e-mail: info@vac-alsovaros.hu